

De leerwerkplaats: een mini-praktijk

De leerwerkplaats is een nuttige voorbereiding op de beroepspraktijk. Vandaar dat deze stagevorm ook in de thuiszorg opgang doet. Zo leren hbo- en mbo-studenten in Ede samen goede zorg te leveren aan 'eigen' cliënten.

Tekst:
Jeanine
Hendriksen

Sinds september 2007 draait binnen de thuiszorgorganisatie Kruiswerk West-Veluwe in Ede het pilot-project *De leerwerkplaats* op volle toeren.

De leerwerkplaats is een nieuwe stagevorm in de extramurale setting, opgezet in samenwerking met de Christelijke Hogeschool Ede (hbo) en ROC-A12 (mbo). Het project moet meer stageplaatsen creëren in een krachtige leeromgeving en het imago van de extramurale gezondheidszorg en Kruiswerk verbeteren. Daarnaast krijgen cliënten meer aandacht doordat de studenten in een tweetal extra (verwenz)zorg kunnen leveren. Verder verwacht men een positief effect op de werving van personeel, omdat studenten hun stage vaak willen omzetten in werk. De bedoeling is ook dat het aantal cliënten dat zorg ontvangt toeneemt (productie). Tot slot zijn er studenten die onderzoek doen of zelfs afstuderen binnen de leerwerkplaats. Hieruit volgen aanbevelingen, waarmee de leerwerkplaats haar voordeel kan doen.

Leerwerkplaats

Een leerwerkplaats is een authentieke werkomgeving, waarin een groep studenten alle voor de beroepsuitoefening typerende werkprocessen uitvoert en verantwoordelijk is voor de uitvoering ervan, met als doel het beroep te leren.

Voordelen:

- meer stageplaatsen;
- continuïteit in de zorgverlening door stagiairs;
- competentiegericht leren en opleiden in een contextrijke omgeving;
- professionalisering van Kruiswerk-medewerkers;
- integratie theorie en praktijk;
- samenwerking tussen mbo en hbo;
- cultuur: frisse wind in het team;
- medewerkers vaste team hebben meer tijd voor andere taken;
- ingewerkte uitzendkrachten in de zomervakantie.

Nadelen:

- meer stagevergoedingskosten;
- veel begeleidingsmomenten bij problemen;
- faciliteiten en financiën nodig voor ruimte, scholing werkbegeleiders en opleidingsfunctionaris.

Tweetallen

Na een jaar voorbereiding zijn er in juli 2007 vier stagiairs gestart in de leerwerkplaats. Al snel groeide dit aantal uit tot maar liefst zeventien mensen. Drie verschillende niveaus werken er samen: verzorgende-IG, mbo-V en hbo-V, variërend van eerste- tot vierdejaars. De studenten gaan stevast in tweetallen op pad, meestal begeleidt een ouderejaars een jongerejaars. Ze werken in drie duo's, twee voor de ochtendroutes en een voor de avondroute. De ochtendduo's beginnen in de wijk en 's middags werken zij op kantoor. Het avondduo werkt andersom: het begint 's middags op kantoor en gaat 's avonds de wijk in. Voordat iemand zorg ontvangt van de studenten, wordt er eerst toestemming gevraagd van en voorlichting gegeven aan de cliënt. Met name de derde- en vierdejaars verpleegkundestudenten krijgen veel verantwoordelijkheid. Zij hebben de functie van werkbegeleider voor de anderen, dienen overzicht te houden en hebben een belangrijke rol in het draaiend houden van de leerwerkplaats. Rieneke van Maanen (20) is zo'n vierdejaars mbo-V-student. "Wat ik zo leerzaam vind van de leerwerkplaats, is dat je veel meer overstijgende vaardigheden leert dan in andere stages. Zo ben ik werkbegeleider van drie studenten, ik ben roosteraar en ik leer omgaan met stress doordat er veel werk en verantwoordelijkheid bij mij liggen. Verder zijn we veel bezig met de coördinatie

van zorg rondom cliënten. Uiteraard krijg ik op afstand wel begeleiding, van een gediplomeerde hbo-wijkverpleegkundige. Doordat we als studenten altijd samen op pad gaan, kunnen we profiteren van elkaars sterke kanten. Bovendien is er veel ruimte voor feedback en het nabespreken van situaties, we zijn hier tenslotte allemaal om te leren. Om de week hebben we intervisie. Daarin komen problemen aan de orde die ons hele team aangaan. De sfeer in ons team is gezellig, er is aandacht voor elkaar en ruimte om jezelf te zijn."

Meerwaarde

De studenten staan er niet alleen voor. Op kantoor zijn er regelmatig momenten van terugkoppeling met een gediplomeerde collega en projectleider Ineke van Duin is beschikbaar bij problemen en vragen. Ook zij is enthousiast over het pilotproject. "Ik vind het ontzettend leuk en zeer boeiend zoals het gaat. Het kost meer tijd dan we van tevoren hadden ingeschat, maar aan de andere kant is er zeker een meerwaarde voor onze organisatie en de cliënten. Als studenten willen blijven hebben we als organisatie het voordeel van ingewerkte en zelfstandige medewerkers. Zo ook van vakantiekrachten die direct inzetbaar zijn en weinig inwerktijd nodig hebben. Daarnaast kunnen we door de komst van de leerwerkplaats meer zorgvragen honoreren. Voor de cliënt is er het voordeel dat er met een duo net wat meer tijd is voor zorg."

De cliënten zijn over het algemeen erg tevreden over de zorg die de leerwerkplaats hun biedt. Rieneke: "We hadden een man in zorg die behoorlijk ver weg woont. Omdat we voor onze route meestal op de fiets zijn aangewezen, moesten we helaas besluiten dat hij geen zorg van de leerwerkplaats meer kon krijgen. Dat vond hij zo erg dat hij onze projectleider heeft opgebeld, en voor elkaar heeft gekregen dat we hem toch nog zorg verlenen, namelijk op de dagen dat er een student met een auto is. Omdat we met z'n tweeën zijn kunnen we ook de mantelzorgers aandacht geven. Dat vind ik erg fijn omdat juist zij vaak een vergeten groep vormen." Met een wisselende samenstelling van tien tot twintig stagiairs is het team relatief groot. Daarom is overleg essentieel. Elke week is er een werkbespreking, elke maand een vierdejaarsoverleg en een teamvergadering. "We zijn eigenlijk een echt team, en bijna alles is net als in de praktijk. Een 'mini-praktijk' dus!" concludeert Rieneke enthousiast.

Muur

Toch gaat niet alles van een leien dakje in de leerwerkplaats. Niveaoverschillen tussen studenten brengen bijvoorbeeld levendige discussies met zich mee. Anita Plug (19, vierdejaars mbo-V): "Zo leven er onbewuste vooroordelen over het onderscheid tussen studenten van mbo en hbo. Om iedereen maximaal tot zijn recht te laten komen, is dan ook veel overleg nodig. Bij het kiezen van nieuwe cliënten lopen we wel eens tegen een muur aan. Hbo'ers kiezen vaak voor cliënten die psychosociale ondersteuning nodig hebben, en mbo'ers willen liever praktische zorg aan cliënten verlenen, zoals verpleegtechnische handelingen. Persoonlijk heb ik leren inzien dat verschillen er mogen zijn, maar dat je altijd in het oog moet houden dat we van elkaar kunnen leren." Voor de cliënt is het niet altijd even prettig telkens nieuwe gezichten te zien, die bovendien na een aantal weken weer vertrekken. De stageduur varieert van tien weken tot een jaar. Tot slot vinden vooral eerstejaars studenten een middag op kantoor soms erg lang duren. Zij hebben immers nog weinig opdrachten en verantwoordelijkheden, en hebben hulp nodig bij het zoeken naar leervragen.

Geprolongeerd

In grote lijnen is de pilot evenwel een succes. Door de maanden heen is de groep stagiairs gegroeid en er komt meer structuur in taken en verdeling daarvan binnen het team. En wat natuurlijk het belangrijkste is: de cliënten zijn tevreden. Het project zou tot deze zomer lopen, maar intussen is besloten dat de leerwerkplaats een structureel vervolg krijgt: wegens succes geprolongeerd.

www.kwu.nl
redum@kwu.nl (projectleider)

Jeanine
Hendriksen
heeft haar hbo-
V-opleiding aan
de Christelijke
Hogeschool Ede
deze zomer
afgerond.